Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Programma Nr. 5-03/9 ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka "*Laflora*" būvniecībai Jelgavas novada Līvbērzes pagastā

Derīga līdz 2024. gada 1. septembrim.

Programma izdota SIA "*Laflora*", reģ. Nr. 40003258598, juridiskā adrese: "*Kaigu kūdras purvs*", Līvbērzes pagasts, Jelgavas novads, LV-3003; e-pasts: info@laflora.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma "*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*" (turpmāk – Novērtējuma likums) 16. pantu, 17. panta pirmo *prim* daļu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 "*Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību*" (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) IV sadaļas prasībām, pamatojoties uz Ierosinātājas 2019. gada 28. jūnija iesniegumu Nr. 251 "*Par programmas izstrādāšanu*" un 2019. gada 12. jūlijā iesniegto pārskatu par paredzētās darbības – vēja elektrostaciju (turpmāk arī – VES) parka "*Laflora*" būvniecības – sākotnējo sabiedrisko apspriešanu. Programmā ietvertas prasības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā (turpmāk – Ziņojums) sniedzamās informācijas apjomam un detalizācijas pakāpei, kā arī ietekmes novērtējuma turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumam.

I. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultāts:

1. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts ir VES parka "*Laflora*" būvniecība (turpmāk – Paredzētā darbība) Jelgavas novada Līvbērzes pagasta zemes vienībās (vai to daļās) ar kadastra apzīmējumiem 54620060273, 54620040049, 54620040048, 54620040047, 54620040053, 54620040029, 54620040021, 54620040005, 54620040001, 54620040027, 54620040025, 54620040026, 54620040016, 54620040028, 54620040020, 54620040024, 54620040031, 54620040059, 54620040058, 54620040023, 54620040052 (turpmāk – Darbības vieta).
2. Atbilstoši Ierosinātājas sniegtajai informācijai Paredzētā darbība ietver daļēju VES izvietošanu teritorijās, kas nav Ierosinātājas īpašumā vai valdījumā, līdz ar to būs nepieciešams veikt darbības, kuras saistītas ar apbūves tiesības iegūšanu zemē atbilstoši normatīvajam regulējumam. Īpašumi ar kadastra apzīmējumiem 54620060273, 54620040049, 54620040048, 54620040047, 54620040024, 54620040023 ir valsts īpašumi. Fiziskām personām piederoši ir īpašumi ar kadastra apzīmējumiem 54620040021, 54620040005, 54620040001, 54620040052, juridiskām personām īpašumi ar kadastra apzīmējumiem 54620040053, 54620040029, 54620040027, 54620040025, 54620040026, 54620040016, 54620040028, 54620040020, 54620040031, 54620040059, 54620040058.

3. Ievērojot to, ka Ierosinātāja vēl tikai plāno zemes nomas tiesību nodibināšanu uz zemi, kas nav Ierosinātājas īpašumā vai valdījumā, precīzu VES izvietojumu un skaitu, kā arī saistītās infrastruktūras izvietojumu paredzēts noteikt ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā. Ierosinātājai jāņem vērā, ka šīs Biroja programmas un piemērojamo normatīvo aktu, kas nosaka prasības ietekmes uz vidi novērtējumam, izpilde var būt iespējama tikai, ja ar attiecīgo zemju īpašniekiem un/vai tiesiskajiem valdītājiem panākta vienošanās par nepieciešamās izpētes un tai sekojošas būvniecības un citu saistīto darbu veikšanu tiem piederošos nekustamos īpašumos.

4. Saskaņā ar Ierosinātājas sniegto informāciju VES parkā "*Laflora*" plānots uzstādīt ne vairāk kā 22 VES ar katras nominālo jaudu līdz 6 MW. Uzstādāmo VES modelis un tehniskie raksturlielumi pašlaik vēl nav noteikti.

5. VES parka uzstādīšana paredzēta galvenokārt kūdras purva teritorijā, kur ieguves process noslēdzies, vai to ir plānots pabeigt tuvākajā laikā. Tomēr VES prognozētais novietojums aptvertu ne tikai derīgo izrakteņu ieguves teritoriju, bet arī robežojošās meža zemes. Vienlaicīgi ar plānoto VES uzstādīšanu ir paredzēts no jauna izbūvēt vai vietām pilnveidot esošo VES uzstādīšanai un ekspluatācijai nepieciešamo infrastruktūru – pievedceļus, laukumus, enerģijas pārvades un telekomunikāciju līnijas.

6. Saražotās elektroenerģijas nodošanai kopējā tīklā paredzēts izbūvēt jaunu 110 kV elektropārvades kabeļu līniju, kuru iespēju robežās paredzēts izvietot esošās publiskās infrastruktūras (autoceļu) nodalījuma vai sarkano līniju (pilsētas apbūves teritorijā) joslās un esošo elektropārvades līniju aizsargjoslās. Izbūvētā elektropārvades kabeļu līnija tiks pieslēgta pie Jelgavas pilsētā esošās apakšstacijas Ganību ielā 86 B.

7. Izpētes teritorijas (Darbības vietas) ziemeļu daļa tieši robežojas ar Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*) (turpmāk – *NATURA 2000* teritorija), dabas liegumu "*Kaigu purvs*". Uz rietumiem no Darbības vietas ir *NATURA 2000* teritorija, dabas liegums "*Līvbērzes liekņa*" (~ 1,7 km attālumā), bet uz austrumiem, dienvidaustrumiem no Darbības vietas ir *NATURA 2000* teritorijas – dabas parks "*Svētes paliene*" (~ 1,2 km attālumā) un dabas liegums "*Lielupes palienes pļavas*" (~ 5,3 km attālumā). No minētajām – dabas parks "*Svētes paliene*" un dabas liegums "*Lielupes palienes pļavas*" veidoti arī putnu sugu aizsardzībai. Darbības vietas apkārtnē (~ 3 km rādiusā) ir vairāki putnu sugu aizsardzībai veidoti mikroliegumi, tai skaitā mikroliegums Nr. 605 atrodas ~ 610 m attālumā dienvidu virzienā, mikroliegums Nr. 606 atrodas ~ 610 m attālumā ziemeļrietumu virzienā, mikroliegums Nr. 607 atrodas ~ 2,6 km attālumā rietumu virzienā, Mikroliegums Nr. 608 atrodas ~ 1 km attālumā austrumu virzienā.

8. Ietekmes uz vidi novērtējums Paredzētajai darbībai tika piemērots 2019. gada 4. jūnijā ar Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – Birojs) lēmumu Nr. 5-02/8 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*". Paziņojums par Paredzēto darbību tika publicēts 2019. gada 18. jūnija laikrakstā "*Jelgavas novada ziņas*" Nr. 10 (164) un ievietots tīmekļa vietnēs www.jelgavasnovads.lv, www.laflora.lv un www.vpvb.gov.lv. Ierosinātājas 2019. gada 12. jūlija vēstulei Nr. 260 "*Par materiālu nosūtīšanu*" pievienoti personu (fizisko un juridisko personu) saraksti, kurām nosūtītas vēstules par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu. Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskās apspriešanas sanāksme klātienē notika 2019. gada 3. jūlijā plkst. 17:30 Līvbērzes kultūras nama zālē (Jelgavas ielā 17, Līvbērzē, Līvbērzes pagastā, Jelgavas novadā). Saskaņā ar protokolu sākotnējā sabiedriskās apspriešanas sanāksmē piedalījās 33 dalībnieki. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes dalībnieki interesējās par Paredzētās darbības nodrošinājumam nepieciešamās infrastruktūras būvniecību, izpētes teritorijas robežām, zemes īpašumu, kurus varētu skart Paredzētā darbība, apzināšanu. Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana noslēdzās 2019. gada 10. jūlijā. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā netika saņemti sabiedrības priekšlikumi.

II. Vispārējās prasības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai:

1. Prasības Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sagatavošanai nosaka Novērtējuma likuma 17. panta trešā daļa un Noteikumu Nr. 18 2. pielikums, kurā izvērsti norādīts, kāda informācija un novērtējums Ziņojumā ir jāiekļauj. Tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet norāda, ka Ziņojumu sagatavo atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas un Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma prasībām, cik iespējams, to strukturējot atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikumam.

2. Ievērojot Novērtējuma likuma 16. panta pirmajā daļā noteikto, Birojs ar šo programmu papildina no ārējiem normatīvajiem aktiem jau izrietošos nosacījumus Ziņojumā sniedzamās informācijas veidam, precizējot, kāda veida informācijai un novērtējumam pievēršama īpaša uzmanība, ņemot vērā Paredzētās darbības un Darbības vietas specifiku.

3. Ziņojuma sagatavošanai Birojs noteic šādas vispārējās prasības:

   3.1. Ziņojumā definē un pamato izpētes teritorijas robežas, kas ietver Darbības vietu, Paredzētās darbības iespējamās ietekmes un summāro ietekmju ar citām darbībām zonu. Izpētes teritorija aptver arī teritoriju VES parka būvniecības laikā izmantojamos transportēšanas maršrutā, kas vismaz ietver valsts vietējās nozīmes autoceļu V1065 Tušķi – Kalnciems (arī citu, ja paredzētas alternatīvas), un jaunbūvējamās 110 kV elektropārvades kabeļu līnijas teritoriju.

   3.2. Ziņojumā ietver esošās un plānotās situācijas attēlojumu kartogrāfiski, piemēram, esošās situācijas un plānotās situācijas plānu, kur savstarpēji salīdzināmā mērogā atspoguļota esošā situācija un plānotā situācija Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā. Kartogrāfiski nepieciešams attēlot līdzšinējās un plānotās kūdras ieguves teritorijas[1], kā arī esošos un plānotos objektus, tai skaitā: plānoto VES un papildus nepieciešamo pagaidu un pastāvīgo objektu (piemēram, pievedceļus, laukumus u.c.) izvietojumu, esošās un nosakāmās aizsargjoslas, meliorācijas sistēmas, dabas objektus, ierobežojumu zonas, kas izriet no Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumos Nr. 240 "*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*" (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) noteiktajiem aprobežojumiem VES un VES parku būvniecībai u.c. nozīmīgu informāciju, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas.

   3.3. Ņemot vērā, ka Paredzētās darbības tiešā tuvumā atrodas viena *NATURA 2000* teritorija, bet tās iespējamās ietekmes, tai skaitā summāro ietekmju zonā ir vēl trīs *NATURA 2000* teritorijas, uz šīm teritorijām vērtē saskaņā ar Novērtējuma likuma 4. *prim* pantu. Minētais pants nosaka, ka ietekmes uz *NATURA 2000* teritorijām novērtē saskaņā ar atsevišķi noteiktu kārtību un, ja paredzētajai darbībai veic ietekmes uz vidi novērtējumu, tad novērtējuma ziņojums par ietekmi uz *NATURA 2000* teritoriju iekļaujams ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumā (atsevišķā nodaļā vai nodaļās). Kārtību, kādā novērtējama ietekme uz *NATURA 2000* teritorijām, nosaka Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 300 "*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)*" (turpmāk – Noteikumi Nr. 300).

   3.4. Paredzētās darbības alternatīvu vērtējumu veic vienlīdz detālā pakāpē, kā to paredz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts.

   3.5. Ziņojumā ietveramo ietekmju uz vidi novērtējumu veic speciālisti ar augstāko akadēmisko vai profesionālo izglītību, vēlams atbilstošā dabas zinātnes un inženierzinātnes izglītības tematiskajā jomā. Sugu un biotopu novērtējumu veic

[1] Tai skaitā ņemot vērā Ierosinātājas ieceri paplašināt kūdras ieguves laukus atradnē "*Kaigu purvs*", kam Birojs 2019. gada 7. maijā ir izsniedzis ietekmes uz vidi novērtējuma programmu (publiski pieejama: http://www.vpvb.gov.lv/data/files/Programma_Kaigu_purvs.pdf).

attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificēts nozares (sugu un biotopu) eksperts un Ziņojumam pievieno ekspertu atzinumus. Ziņojumā ietver to speciālistu sarakstu (norādot izglītību), kuri sagatavojuši attiecīgo Paredzētās darbības ietekmju vērtējumu. Ja speciālisti ir sagatavojuši atzinumus, tos pievieno Ziņojumam.

3.6. Visus Ziņojumam pievienotos dokumentus, tai skaitā speciālistu vai ekspertu atzinumus un citus dokumentus, tai skaitā to atvasinājumus, noformē atbilstoši Dokumenta juridiskā spēka likumam un Elektronisko dokumentu likumam.

3.7. Lai uzlabotu Ziņojuma uztveramību, Ziņojumam nepieciešams sagatavot arī īsu ievadu, kurā ietver koncentrētu Paredzētās darbības, Darbības vietas un tās galveno raksturlielumu aprakstu, tostarp informāciju par Paredzētās darbības alternatīvām, galvenajiem ietekmju novērtējuma secinājumiem un plānotajiem Paredzētās darbības realizācijas termiņiem.

3.8. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā iespējamas faktisko un tiesisko apstākļu izmaiņas, tostarp izmaiņas normatīvajos aktos, kas regulē ietekmes uz vidi novērtējumu un atsevišķu ietekmes aspektu novērtējumu.

III. Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties vai kurām iesniedzams Ziņojums:

1. Ņemot vērā, ka Darbības vieta tieši robežojas ar *NATURA 2000* teritoriju (dabas liegumu "*Kaigu purvs*") un tās apkārtnē ir arī citas *NATURA 2000* teritorijas, Ziņojuma izstrādāšanas laikā Ierosinātāja konsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi.
2. Ņemot vērā Paredzētās darbības apjomu un mērogu, kā arī iespējamo ietekmju izplatības zonu, Ierosinātāja Ziņojumu iesniedz ne tikai Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē, Dabas aizsardzības pārvaldē, Veselības inspekcijā un Jelgavas novada pašvaldībā, bet arī Dobeles novada un Jelgavas pilsētas pašvaldībās rakstveida priekšlikumu saņemšanai Ziņojuma pilnveidošanai.

IV. Prasības novērtēšanas un pētījumu kopumam, kas jāietver Ziņojumā:

1. Paredzētās darbības vietas un paredzētās darbības raksturojums:

1.1. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 1. un 2. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.

1.2. Sniedzot informāciju par Darbības vietu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 3. punktam, norāda arī informāciju par esošo teritorijas izmantošanu, tās piemērotību Paredzētās darbības veikšanai, tai skaitā vēja apstākļu raksturojums, grunts stabilitāte, attālumi līdz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem, dzīvojamām mājām, apdzīvotām teritorijām (ņemot vērā arī Noteikumos Nr. 240 iekļautos ierobežojumus), sabiedriski nozīmīgām ēkām un saimnieciskās darbības objektiem, meliorācijas sistēmām, satiksmes, sakaru u.c. infrastruktūrai un inženierbūvēm (piemēram, elektroniskie sakaru tīkli, elektrotīkli, cauruļvadi u.c.).

1.3. Sniedzot informāciju par Darbības vietu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 3. punktam un tās piemērotību Paredzētās darbības realizācijai, tāpat vērtē un ņem vērā esošo vides stāvokli un radītās ietekmes no teritorijas līdzšinējās izmantošanas (kūdras ieguve). Analizē derīgo izrakteņu ieguves projektā (projektos) paredzēto ieguves vietu rekultivācijas veidu, norāda pamatojumu risinājumu maiņai (ja ar Paredzētās darbības īstenošanu tie atšķirsies) un sagaidāmās atšķirības šo risinājumu vides sniegumā (ņemot vērā galvenos ietekmju veidus, tai skaitā ietekme uz hidroloģisko režīmu, ietekme uz dabas vērtībām, siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisiju novērtējums).

1.4. Definējot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Paredzētās darbības veidam un specifikai (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4. punkts), izsver arī alternatīvas Paredzētās darbības apjomam, VES raksturlielumiem un objektu izvietojumam Darbības vietā, ņemot vērā Noteikumos Nr. 240 iekļautās prasības, ietekmi uz dabas vērtībām un vidi dzīvojamās teritorijās.

1.5. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.1. punktam (Paredzētās darbības un tās fizisko pazīmju apraksts, kā arī nosacījumi zemes izmantošanai), ievērojami arī šādi nosacījumi:

1.5.1. Raksturojot visus plānotos un nepieciešamos darbus un to secību, ņem vērā, ka šis raksturojums aptver gan teritorijas sagatavošanu, gan papildus nepieciešamo objektu būvniecību un esošo būvju (arī inženierbūvju un meliorācijas sistēmas objektu) pārkārtošanu vai pārbūvi, transportēšanu un teritoriju rekultivāciju.

1.5.2. Ņemot vērā plānoto Darbības vietu un tās specifiku, īpašu uzmanību pievērš plānotajiem teritorijas sagatavošanas darbiem, tai skaitā nepieciešamajiem teritoriju atmežošanas, nosusināšanas (iespējams, arī ūdens nostādināšanas un novadīšanas) risinājumiem, meliorācijas objektu pārkārtošanai vai pārbūvei (arī ārpus Darbības vietas), ja nepieciešams – arī grunts nomaiņas vai stabilizācijas risinājumiem.

1.5.3. Sniedz VES raksturojumu un salīdzina iespējamos VES modeļus un to atšķirības, tai skaitā augstumu, spārnu garumu, jaudu un lietderības koeficientu, plānoto saražoto elektroenerģijas daudzumu, pamatu un konstrukciju izbūves nosacījumus, materiālus, radīto trokšņa līmeni (arī atkarībā no vēja ātruma), spārnu pretapledošanas risinājumus, ap VES nosakāmās aizsargjoslas platumu.

1.5.4. Paredzētajai darbībai nelabvēlīgu meteoroloģisko apstākļu raksturojums. VES darbības regularitāte, minimālais, optimālais un maksimālais vēja ātrums, kad VES darbojas.

1.5.5. Sniedzot papildus nepieciešamo būvju un palīgiekārtu aprakstu, norāda un pamato būvju un iekārtu raksturlielumus un jaudu (īpašu uzmanību pievēršot iekārtu jaudai un parametriem, no kā atkarīga VES izvietošanas iespējamība).

1.5.6. Nosaka VES parka izveidei nepieciešamo zemes platību, tostarp kopējo zemes platību, kurai tiks veikta līdzšinējās izmantošanas un/vai zemes lietojuma veida maiņa.

1.5.7. Sniedz informāciju par Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju īpašuma piederību, nekustamajiem īpašumiem, kuros paredzēta ar VES parka izveidi saistītā būvniecība, kā arī nekustamajiem īpašumiem, kuros nosakāma VES aizsargjosla. Aprēķina iespējamo maksimālo aizsargjoslas skartās (katrā īpašumā) zemes platību.

1.5.8. Sniedz informāciju par visu būvju un iekārtu izvietojumu Darbības vietā, norādot to izvietojumu.

1.6. Sniedzot ražošanas procesu (arī izlietoto materiālu un dabas resursu) aprakstu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. punktam, īpašu uzmanību pievērš arī:

1.6.1. VES darbības vadībai, uzraudzībai un kontrolei;

1.6.2. Darbības vietas uzraudzībai un kontrolei būvdarbu un ekspluatācijas laikā, tostarp teritoriju izmantošanas ierobežojumiem, kas saistīti ar VES darbību.

1.7. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.3. punktam, īpašu uzmanību pievērš trokšņa emisijām un mirguļošanai, vērtē arī vibrācijas, elektromagnētisko lauku. Skaidrojams, kādās paredzētās darbības realizācijas stadijās attiecīgās emisijas un ietekmju veidi rodas. Prognozējamo emisiju apjomu nosaka skaitliskās vērtībās, ņemot vērā iekārtu tehniskajā dokumentācijā vai citos literatūras avotos norādīto (piemēram, attiecībā uz iekārtu skaņas jaudu). Attiecībā uz Paredzētās darbības laikā radītajiem atkritumiem (arī

atkritumiem pēc VES ekspluatācijas perioda beigām) norādāmi arī risinājumi to apsaimniekošanai.

1.8. Sagatavojot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.4. punktam, vadās no minētā pielikuma 10. punktā sniegtajiem norādījumiem attiecībā uz avāriju risku novērtējumu un ņem tos vērā tik tālu, cik tie attiecas uz Paredzēto darbību. Īpašu uzmanību pievērš tādiem drošības aspektiem kā apledošana un ierobežojumi VES drošības aizsargjoslā, kā arī iespējama ietekme uz gaisa satiksmi, navigācijas iekārtu darbību.

1.9. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. un 5.6. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.

2. Vides stāvokļa novērtējums Darbības vietā un tās apkārtnē:

2.1. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 6. punktā noteikto (esošā vides stāvokļa novērtējums) Ziņojumā ietver aprakstu, kurā aplūkoti pašreizējā vides stāvokļa attiecīgie aspekti, apsverot, kā vides stāvoklis varētu attīstīties Paredzētās darbības neīstenošanas gadījumā (pamatscenārijs). Pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.

2.2. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7. punktā noteiktajam – esošā vides stāvokļa raksturojums aptver visas Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta legāldefinīcijā "*ietekme uz vidi*" uzskaitītās vides jomas, īpašu uzmanību pievēršot pamatojumam, – kā un vai Paredzētā darbība tās var ietekmēt. Šādā veidā identificējamas būtiskās ietekmes, noskaidrojot arī, kādi Paredzētās darbības procesi tās rada un kāda var būt to izpausme uz cilvēku, viņa veselību un drošību, bioloģisko daudzveidību, zemi un augsni, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu, kā arī Darbības vietas iespējamo pakļautību avāriju vai negadījumu riskiem.

2.3. Veicot vides stāvokļa novērtējumu, ņem vērā, ka izpētes teritorijas robežas aptver arī plānoto laukumu, pievedceļu, elektropārvades līniju u.c. saistītās infrastruktūras būvniecības vietas, kā arī vides stāvokli teritorijās, kuras Paredzētā darbība var ietekmēt (arī summāri ar citām darbībām).

2.4. Īpaša uzmanība vides stāvokļa novērtējumā, kas veicams saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteikto, pievēršama šādiem jautājumiem:

2.4.1. Darbības vietas līdzšinējais izmantošanas veids, tai skaitā līdzšinējā un VES parka ekspluatācijas periodā prognozētā kūdras ieguve, to radītā ietekme uz vides stāvokli Darbības vietā un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonā.

2.4.2. Ievērojot to, ka Paredzēto darbību plānots daļēji realizēt agrākajās kūdras ieguves teritorijās, veic arī SEG emisiju no Darbības vietas novērtējumu. Lai nodrošinātu informācijas salīdzināmību, SEG novērtējumā nepieciešams izmantot to pašu metodiku, kas piemērojama, sagatavojot sektora emisiju prognozes Nacionālajam inventarizācijas ziņojumam[2]. Tādēļ Paredzētās darbības SEG aprēķinam, kas veicams saskaņā ar Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. punktu, izmantojamas Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) vadlīnijas[3], ievērojot, ka metodikas ir savstarpēji papildinošas.

2.4.3. Hidroģeoloģie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā gruntsūdens plūsmas virzieni, gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums, sezonālās

[2]Pieejams: https://www.meteo.lv/lapas/sagatavotie-un-iesniegtie-zinojumi?&id=1153&nid=393

[3]Piemērojamās vadlīnijas pieejamas: http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/4_Volume4/V4_07_Ch7_Wetlands.pdf un http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/wetlands/pdf/Wetlands_Supplement_Entire_Report.pdf.

svārstības un izmaiņu tendences, ņemot vērā nokrišņu daudzumu un piegulošo teritoriju izmantošanu; pazemes ūdeņu papildināšanās un noplūdes apgabali, hidrauliskā saistība starp virszemes un pazemes ūdeņiem Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā.

2.4.4. Hidroloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā informācija par esošiem drenāžas un meliorācijas objektiem, ūdenstecēm un ūdensobjektiem Darbības vietā un tās apkārtnē (arī to aizsargjoslām), ūdens plūsmas virzieniem, saņemošajām ūdenstecēm (arī to raksturojums: ūdeņu tips, noteiktās ūdens kvalitātes prasības un vides kvalitātes mērķi, pašreizējā izmantošana), teritoriju applūšanas iespējamība.

2.4.5. Darbības vietas ģeoloģiskā uzbūve un inženierģeoloģiskie apstākļi, tai skaitā, piemēram, paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabali, mūsdienu ģeoloģiskie procesi).

2.4.6. *NATURA 2000* teritoriju – dabas lieguma "*Kaigu purvs*" un dabas parka "*Svētes paliene*" novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 300 9.1. punkta ar apakšpunktiem prasībām, novērtējot arī teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķus, likumsakarības un mijiedarbības, kas nosaka dabas vērtību pastāvēšanu *NATURA 2000* teritorijās, faktorus, kas jau pirms Paredzētās darbības īstenošanas negatīvi tos ietekmē u.c. Ja konstatēts, ka Paredzētā darbība (tai skaitā, ņemot vērā savstarpējas un summāras ietekmes ar citām darbībām) negatīvi varētu ietekmēt arī dabas liegumu "*Līvbērzes liekņa*" vai dabas liegumu "*Lielupes palienes pļavas*", novērtējums atbilstoši Noteikumiem Nr. 300 veicams arī tiem.

2.4.7. Darbības vietas un apkārtnes dabas novērtējums, ietverot vērtējumu par mežiem klātu teritoriju, nozīmīgām dabas vērtībām, īpaši aizsargājamām sugām (tostarp putniem) un to dzīvotnēm, īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem un mikroliegumiem Darbības vietā un tās iespējamās ietekmes zonā.

2.4.8. Darbības vietas un Paredzētās darbības ietekmes zonas ainaviskais un kultūrvēsturiskais nozīmīgums.

2.4.9. Dzīvojamās mājas un apdzīvotas teritorijas Darbības vietas tuvumā, attālumi līdz tām.

2.4.10. Esošās gaisa kvalitātes un trokšņa līmeņa novērtējums Paredzētās darbības realizācijas vietā un ietekmes zonā, fokusējoties uz esošo problēmsituāciju un vietu, ja tādas identificējamas, analīze (piemēram, ietekmi no Darbības vietas līdzšinējās izmantošanas un plānotajām darbībām atradnē "*Kaigu purvs*").

2.4.11. Informācija par tuvākajām rūpnieciska rakstura darbībām vai piesārņotām vietām, kas rada līdzīgas ietekmes; novērtējums, vai un kā ietekmes varētu summēties.

2.5. Raksturojot esošo vides stāvokli, Ziņojumā sniedzamas arī šādas ziņas:

2.5.1. Paredzētās darbības atbilstība vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, nepieciešamie grozījumi tajā, lai Paredzētā darbība būtu pieļaujama.

2.5.2. Meteoroloģisko un klimatisko apstākļu raksturojums kontekstā ar Paredzētās darbības realizāciju, tostarp "*vēja rozes*", vēja ātruma un faktoru, no kuriem atkarīgs vēja elektrostacijās saražotās elektroenerģijas daudzums, raksturojums. Vēja elektrostaciju darbībai nepieciešamo vēja ātrumu dažādā augstumā no zemes virsmas pietiekamības novērtējums.

2.5.3. Informācija par tuvākajām lidostām un lidlaukiem, kā arī sakaru sistēmu iekārtām, kuras Paredzētā darbība varētu ietekmēt.

2.5.4. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un pazemes ūdens atradnes, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.

2.5.5. Cita informācija un novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteiktajam.

3. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums:

3.1. Paredzētās darbības un tās iespējamo alternatīvu būtiskās ietekmes uz vidi vērtējamas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, ņemot vērā, ka katrs no ietekmju veidiem apsver gan tiešos, gan netiešos, sekundāros, savstarpējos un summāros, pārrobežu u.c. ietekmes aspektus.

3.2. Saistībā ar Paredzētās darbības kontekstā būtiskākajām ietekmēm (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktais) Birojs novērtējumam izvirza sekojošas prasības:

3.2.1. Vērtējot ietekmes, ko rada Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.1. punktā uzskaitītie darbi (būvniecība un, ja attiecināms, nojaukšanas darbi), ņemamas vērā arī ar teritorijas sagatavošanu saistītās ietekmes, tostarp ietekmes, ko rada apauguma noņemšana, nosusināšanas sistēmas pārveide/izveide un (ja nepieciešams) augsnes virskārtas noņemšana, kā arī ietekmes, ko rada papildus nepieciešamo infrastruktūras objektu (piemēram, ceļu, elektrolīniju) būvniecība vai meliorācijas sistēmu pārkārtošana ārpus Darbības vietas, ja tāda nepieciešama. Novērtējumā ņem vērā arī transportēšanas ietekmes un iespējamās neērtības vai traucējumus vietējiem iedzīvotājiem un ietekmes uz citām personām piederošiem īpašumiem. Vērtējot būvniecības laikā paredzētās transportēšanas ietekmes, ņem vērā šajā programmā noteikto prasību, ka Paredzētās darbības ietekmes teritorija ir arī transportēšanas maršruts, kas vismaz ietver valsts vietējās nozīmes autoceļu V1065 *Tušķi – Kalnciems* (vai alternatīvu ceļu, ja tāds tiek izskatīts), tādēļ trokšņa ietekmes novērtējums veicams arī reprezentatīvam posmam transportēšanas maršrutā, kur tas ved gar teritorijām, kurās piemērojamivides trokšņa robežlielumi.

3.2.2. Novērtējamas trokšņa un vibrācijas līmeņa izmaiņas Paredzētās darbības ietekmes zonā būvniecības un ekspluatācijas laikā. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz vides trokšņa novērtējumu izpildāma atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "*Trokšņa novērtēšana un pārvaldības kārtība*" noteiktajam. Lai novērtētu atbilstību vides trokšņa normatīviem, izmanto trokšņa izkliedes aprēķina datorprogrammu. Veicama arī trokšņa dažādo frekvenču analīze un ietekmes uz cilvēku veselību novērtējums.

3.2.3. Novērtējama mirgošanas efekta (apēnojuma jeb spārnu ēnu kustības), kā arī atspīduma no VES spārniem ietekme.

3.2.4. Novērtējama ietekme, kas izriet no aprobežojumiem VES aizsargjoslās, un tās būtiskums, aprobežojumu skartās teritorijas.

3.2.5. Novērtējami iespējami sarežģījumi vai ierobežojumi apkārtnes teritoriju izmantošanai (piemēram, saistībā ar piekļuvi, rekreāciju, meža apsaimniekošanu u.c.).

3.2.6. Paredzētās darbības ietekme, ko tā atsevišķi un summāri ar citam darbībām Paredzētās darbības ietekmes zonā var radīt uz *NATURA 2000* teritorijām – dabas liegumu "*Kaigu purvs*" un dabas parku "*Svētes paliene*" – novērtējama atbilstoši Novērtējuma likuma 4. *prim* panta otrajā un trešajā daļā noteiktajam un Noteikumu Nr. 300 paredzētajai kārtībai un prasībām. Novērtējumā ņem vērā gan tiešās, gan netiešās u.c. ietekmes, ko rada sagaidāmās pārmaiņas vidē (būvniecības un

ekspluatācijas fāzē), tostarp traucējumi, sadursmju risks, trokšņa ietekme, mitruma režīma izmaiņas, ja iespējams, u.c. Novērtē ietekmi uz *NATURA 2000* teritoriju ekoloģiskajām funkcijām, integritāti, to izveidošanas un aizsardzības mērķiem, izvērtē kompensējošo pasākumu nepieciešamību. Ja Ziņojuma gatavošanas laikā tiek konstatēta nepieciešamība, šāds novērtējums veicams arī ietekmei uz dabas liegumu „*Līvbērzes liekņa*" un dabas liegumu "*Lielupes palienes pļavas*".

3.2.7. Papildus ietekmes vērtējumam uz *NATURA 2000* teritorijām – veic ietekmes uz bioloģisko daudzveidību novērtējumu, īpaši ņemot vērā aizsargājamās sugas, to dzīvotnes, īpaši aizsargājamos un Eiropas Savienības nozīmes biotopus, to aizsardzībai veidotus mikroliegumus. Ietekmi uz putniem un sikspārņiem vērtē, ņemot vērā arī ietekmi to migrācijas laikā. Vērtē apstākļus, kas svarīgi konkrēto dabas vērtību pastāvēšanai.

3.2.8. Ietekmes novērtējumu uz *NATURA 2000* teritorijām un bioloģisko daudzveidību sagatavo attiecīgajā jomā sertificēti dabas eksperti. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības.

3.2.9. Ietekmes novērtējumu uz ainavu un kultūras pieminekļiem veic, sagatavojot vizualizācijas no reprezentatīviem skatu punktiem. Vērtē Paredzētās darbības ietekmes uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem būtiskumu.

3.3. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem ietvarā Ziņojumā vērtē arī:

3.3.1. Iespējamas savstarpējas un summāras ietekmes ar citām (plānotām vei esošām) VES vai VES parkiem. Aspektos, kuros iespējama ietekmju summēšanās, veic atbilstīgu novērtējumu.

3.3.2. Gaisa kvalitātes izmaiņas un to nozīmīgumu Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā būvniecības laikā.

3.3.3. Ietekmi uz klimatu, ņemot vērā ne tikai SEG emisiju samazinājumu, ražojot elektroenerģiju no atjaunojamiem energoresursiem, bet arī emisiju novērtējumu no Darbības vietas (jo īpaši gadījumā, ja Paredzētā darbība aizstāj vai maina rekultivācijas risinājumus iepriekšējās kūdras ieguves teritorijās). Ievērojot Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. punktā noteikto, ietekmi uz klimatu vērtē, izmantojot vienoto aprēķina metodoloģiju.

3.3.4. VES apgaismojuma un elektromagnētiskā lauka ietekmi, tai skaitā uz sakaru sistēmu (radio, TV, speciālās sakaru iekārtas) darbību un cilvēku veselību.

3.3.5. Paredzētās darbības iespējamu ietekmi uz gaisa satiksmi un lidojumu drošību.

3.3.6. Citi ietekmju aspekti vērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, un Birojs papildus prasības šo punktu izpildei neizvirza.

3.4. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 10. punktā noteiktajam, īpašu uzmanību pievērš tādiem drošības aspektiem kā apledošana un tā izraisīta ledus izmešana, drošības nosacījumi un negadījumu iespējamība VES drošības aizsargjoslā. Vides riski vērtējami tipiskākās un iespējamās sliktākās avārijas situācijās.

3.5. Sagatavojams Paredzētās darbības sociāli – ekonomisko aspektu izvērtējums, tai skaitā ietekmes uz materiālajām vērtībām (arī nekustamajiem īpašumiem) Paredzētās darbības ietekmes zonā novērtējums, ņemot vērā secinājumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu.

3.6. Ziņojumā ietver apkopojošu sabiedrības (arī institūciju un pašvaldības) viedokļu un attieksmes vērtējumu, tai skaitā arī sabiedriskās apspriešanas sanāksmju (arī sākotnējās sabiedriskās apspriešanas) rezultātu novērtējumu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 16. punktam.

4. Izvēlētās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu.

4.1. Novērtējot un salīdzinot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 11. punktā noteiktajam, norāda kritērijus alternatīvo risinājumu salīdzināšanai; kritērijus izvēlās Ierosinātāja, tomēr tiem galvenokārt jāietver salīdzinājums saistībā ar radīto ietekmi uz vidi. Pamato izvēlēto variantu un izvērtē Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes atbilstību normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības Paredzētajai darbībai.

5. Izmantotās novērtēšanas metodes:

5.1. Novērtējot Paredzētās darbības ietekmi, norāda izmantotās prognozēšanas metodes, ja prognozēšanai izmantotas datorprogrammas, sniedz prognožu ievades datus.

5.2. Ziņojumā sniedz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā norādīto informāciju. Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā, kā arī šajā programmā noteiktajam, Birojs citus nosacījumus novērtēšanas paņēmieniem un metodēm nenoteic.

6. Prasības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanas, nepieļaušanas vai samazināšanas pasākumu novērtēšanai, Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīzei:

6.1. Risinājumu veidi un pasākumi (inženiertehniskie, organizatoriskie u.c.), kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu paredzētās darbības būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, raksturojami un novērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 14. punktā noteiktajam, un tie aptver gan risinājumus teritorijas sagatavošanas un papildus nepieciešamo objektu būvniecības laikā, gan VES ekspluatācijas laikā. Novērtē gan kādā mērā šādi pasākumi novērš, nepieļauj vai samazina ietekmi, gan kādas ir paliekošās ietekmes (pasākumu efektivitāte un paliekošo ietekmju atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām). Novērtē paliekošo ietekmju atbilstību vides aizsardzību regulējošiem normatīvajiem aktiem.

6.2. Veic Paredzētās darbības iespējamo ierobežojošo un limitējošo faktoru analīzi (ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus VES būvniecībai, balstoties uz veikto novērtējumu par sagaidāmo ietekmi uz vidi un nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršamai, samazināšanai u.c.). Nepieciešamības gadījumā paredz nosacījumus atsevišķu darbību veikšanas ierobežošanai.

7. Prasības monitoringam:

7.1. Ziņojumā paredz pasākumus vides kvalitātes monitoringam un ietekmju uzraudzībai un novērtēšanai atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 15. punktā noteiktajam. Izvērtējama monitoringa nepieciešamība un paredzami jau iespējami konkrēti nosacījumi metodēm, veikšanas vietām, parametriem, ilgumam un regularitātei.

V. Prasības sabiedriskajai apspriešanai un informācijas publiskošanai:

1. Ziņojumā analizē ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus, iekļaujot Ziņojumā pārskatu par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā tie ņemti vērā. Nepieciešamības gadījumā Ziņojumā sniedz vērtējumu par plānotajiem risinājumiem problēmsituāciju novēršanai.
2. Prasības Ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai nosaka Novērtējuma likums un Noteikumi Nr. 18, tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet vienlaikus vērš uzmanību, ka sabiedrības līdzdalība un tās veicināšana ir viens no ietekmes uz vidi novērtējuma pamatuzdevumiem, tādēļ Novērtējuma likuma 17. panta sestā daļa noteic, ka ierosinātāja pienākums ir noskaidrot sabiedrības viedokli, veicinot to iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā apspriešanā, kurus var ietekmēt Paredzētā darbība, vai aptaujājot šos iedzīvotājus.

3. Ierosinātājai jānodrošina Ziņojuma sabiedriskā apspriešana Novērtējuma likuma un Noteikumos Nr. 18 noteiktajā kārtībā.
4. Ziņojuma publiskojamā versijā neiekļauj ierobežotas pieejamības informāciju (piemēram, ierobežotas pieejamības informācija par atsevišķām dabas vērtībām, ja attiecināms), un tās sagatavošanā jāievēro personas datu aizsardzības prasības. Ziņojuma publiskojamā pārskatā, kas Ziņojumā iekļaujams saskaņā ar Novērtējuma likuma 17. panta trešo un septīto daļu, fiziskas personas datu apstrāde veicama tādā veidā, lai datus nav iespējams saistīt ar konkrētu datu subjektu bez papildu informācijas izmantošanas (tie pseidonimizējami), vienlaikus Birojā šis pārskats iesniedzams arī bez pseidonimizācijas – veidā, kas ļauj secināt gan to, vai attiecīgais iesniegums vispār bijis saņemts un vērtēts, gan pilnvērtīgi izprast pašu priekšlikumu un to, kā tas ņemts vērā.

Direktora p.i.
direktora vietniece -
Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja I. Kramzaka

2019. gada 2. septembrī